

8% van Belgen rijdt maandelijks na gebruik van slaap- of kalmeermiddelen.

In Brussel gaat het zelfs over 17% van de bestuurders

Rijden na het gebruik van slaap- en kalmeermiddelen achter het stuur is een onderschat, maar zorgwekkend fenomeen. 8% van de Belgische bestuurders rijdt maandelijks na het gebruik van één van deze producten. In Brussel gaat het zelfs over 1 op de 6 bestuurders. Hoewel de pakkans de voorbije 10 jaar verviervoudigd is, blijft ook rijden onder invloed van drugs nog steeds een groot probleem in ons verkeer, zo blijkt uit de 11de Nationale VerkeersONveiligheidsenquête van Vias institute. Bijna 1 op de 7 jonge bestuurders reed in de voorbije maand onder invloed van 1 of meerdere drugs achter het stuur. Cannabis is daarbij de meest voorkomende drug. Ook lachgas blijft populair, vooral bij jonge mannelijke bestuurders. Vias vraagt een onmiddellijk verbod op de verkoop en bezit van dit product.

Vias institute bevroeg voor deze enquête een representatief staal van 6000 Belgische weggebruikers.

In Brussel rijdt 1 op de 6 maandelijks na gebruik slaap- en kalmeermiddelen

Het gebruik van slaap- en kalmeermiddelen achter het stuur blijft vaak onderbelicht. 8% van de Belgische bestuurders geeft aan maandelijks minstens 1 maal te rijden na het gebruik van één van deze producten. Het probleem is het grootst in Brussel. 17% van de Brusselse bestuurders rijdt maandelijks na het gebruik van slaap- en kalmeermiddelen. In Vlaanderen is dat 5% en in Wallonië 8 %.

De slaap –en kalmeermiddelen worden normaal gezien voorgeschreven door een arts, maar sommige slaapmiddelen zijn ook zonder voorschrift verkrijgbaar bij de apotheker. Al deze producten kunnen verslavend zijn en de gebruikers in een soort roes brengen.

Omdat deze middelen de werking van ons brein beïnvloeden, kunnen ze uiteraard ook zware gevolgen hebben op je rijvaardigheid. Vias institute vraagt dat, net zoals in Frankrijk, bij de verkoop van deze producten op de verpakking duidelijk aangegeven wordt dat er wel degelijk een impact op je rijvaardigheid kan zijn. Het is ook belangrijk dat als je deze producten voorgeschreven krijgt, je altijd de voorgeschreven dosis niet overschrijdt en de medicijnen niet langer gebruikt dan voorgeschreven.

Dokter Peter Vander Eeck (rijgeschiktheidscentrum CARA): *“Talrijke studies hebben aangetoond dat benzodiazepines en aanverwanten onze rijvaardigheid sterk kunnen verminderen, vooral bij aanvang van het gebruik en bij een dosisverhoging, maar ook bij chronisch gebruik blijft er een significante impact met een verminderd reactie- en concentratievermogen.”*

1 op de 7 jongeren rijdt na druggebruik

Ook het druggebruik achter het stuur in ons land blijft schrikbarend hoog. In totaal geeft 5% van de bestuurders toe in de afgelopen maand gereden te hebben nadat ze drugs gebruikt hebben. In Vlaanderen gaat het over 4% van de bestuurders, in Wallonië over 6% en in Brussel zelfs over 11%.

Vooraf bij de jongere bestuurders zijn drugs populair. 14% van alle bestuurders tussen 18 en 34 jaar geeft toe maandelijks minstens 1 keer onder invloed van drugs achter het stuur te kruipen. Bij de leeftijdsgroep tussen 35 en 54 jaar rijdt 4% maandelijks na het gebruik van illegale drugs, bij de bestuurders ouder dan 55 jaar minder dan 1 %.

Cannabis meest voorkomende illegale drug

Cannabis blijft de meest populaire drug. Voor cannabis geldt, net zoals voor alle andere drugs, nultolerantie. Ook enkele uren na het consumeren van een joint kan je wel degelijk nog positief zijn op een speekseltest. Andere drugs die vaak voorkomen zijn synthetische drugs, MDMA, XTC, amfetamines en cocaïne.

Afhankelijk van welke drugs en de hoeveelheid die je ervan gebruikt, zijn de effecten op de rijvaardigheid verschillend. Cannabis doet je vooral je reactievermogen afnemen, waardoor je in risicosituaties minder alert zult reageren. XTC en cocaïne scherpen tijdelijk je concentratievermogen aan, maar ze zorgen ook voor overmoed bij de bestuurders. Die hebben de neiging om daardoor veel te snel te rijden en risico's te nemen.

Pakkans 4x groter dan 10 jaar geleden

In 2013 werden 3394 bestuurders betrapt tijdens een drugscontrole. In de eerste 6 maanden van 2022 liepen 6501 bestuurders tegen de lamp. Op 10 jaar tijd is de pakkans dus 4x groter geworden. De komende jaren wordt het aantal speekseltests nog opgedreven naar minstens 100 000 per jaar.

Lachgas: verbod noodzakelijk.

Het probleem van lachgas achter het stuur blijft groot. 7% van de Belgische bestuurders zegt maandelijks te rijden na het gebruik van lachgas. In Brussel gaat het over 17%, in Vlaanderen over 6% en Wallonië 7%.

Vooraf bij de jonge bestuurders blijft het probleem van lachgas zeer groot. 18% van de Belgische bestuurders tussen 18 en 34 jaar geeft toe maandelijks wel eens te rijden na het gebruik van lachgas. Ook hier is het probleem nog groter bij jonge mannen. 23% van de jonge Vlaamse mannen geeft bijvoorbeeld toe maandelijks te rijden na lachgasgebruik.

Het gebruik van lachgas kan voor een versuft gevoel zorgen wat een impact heeft op hoe je met de wagen rijdt. Daarnaast kan het bijzonder afleidend voor een bestuurder zijn als andere inzittenden een lachkick hebben. Lachgas valt echter niet te detecteren met een test.

Momenteel wordt een wetsvoorstel besproken om naar analogie met Nederland de verkoop, vervoer en bezit van lachgas te verbieden. Vias institute hoopt dat dit snel goedgekeurd wordt zodat deze problematiek krachtadig aangepakt kan worden.

Conclusie

Om veilig in het verkeer te rijden, moet je altijd alert kunnen reageren. Zowel het gebruik van drugs, lachgas als slaap- en kalmeermiddelen hebben een impact op je reactievermogen en stuurvaardigheid. Naast een volgehouden inspanning van sensibilisering naar vooral jongere bestuurders blijft het belangrijk om te investeren in een hoge pakkans voor het gebruik van drugs achter het stuur. Voor lachgas ligt een wetsvoorstel op tafel om de verkoop, bezit en vervoer te verbieden. Vias institute hoopt dat dit voorstel snel bekrachtigd wordt. Voor de verkoop van slaap- en kalmeermiddelen is het aangewezen dat bij de verkoop op de verpakking duidelijk aangegeven staat dat er een invloed kan zijn op de wijze waarop je met een voertuig kan rijden.

Federaal minister van Mobiliteit Georges Gilkinet: *"Rijden onder invloed van drugs is uiterst gevaarlijk, niet alleen voor jezelf maar ook voor andere weggebruikers. Daarom ben ik voorstander van een systematische controle op eventueel drugsgebruik bij verkeersongevallen. Deze studie van Vias toont aan hoe belangrijk dit is, aangezien rijden onder invloed een van de drie grootste oorzaken van verkeersdoden is, naast afleiding achter het stuur en overdreven snelheid. Ik verdedig ook het verbod op de vrije verkoop van lachgas, want rijden onder invloed van lachgas moet worden voorkomen. We moeten alles op alles zetten om het aantal verkeersslachtoffers te laten dalen."*

Contactpersoon:

Stef Willems: woordvoerder Vias institute: 0473/85.59.44.